

วันที่ ๑๕ และ ๑๖ ส.ค. ๕๕ ผมไปร่วมสัมมนาทางวิชาการเพื่อเสนอผลงานวิจัย สู่สังคมไทยเสมอหน้า การศึกษาโครงสร้าง [ความมั่งคั่ง](#) และโครงสร้างอำนาจเพื่อการปฏิรูป

ที่นำโดย ศ. ดร. [ผาสุ](#)

[ก พงศ์ไพจิตร](#)

ได้รับการสนับสนุนจากทุนศาสตราจารย์วิจัยดีเด่น สนับสนุนโดย สกว., สกอ. และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การประชุมนี้จัดที่ จุฬาฯ

เริ่มด้วยบทสรุป ภาพรวมของผลงานวิจัย โดย ศ. ดร. ผาสุ อ่านที่สื่อมวลชนเอาไปเผยแพร่ได้ที่ [๑](#) , [๒](#) ที่จริงมีผลงานวิจัยเกี่ยวกับ [ความเหลื่อมล้ำ](#) ในสังคมไทย อยู่พอสมควร ค้นใน อินเทอร์เน็ต ได้ แต่ความสดใหม่ของผลงานของ ศ. ดร. ผาสุ อยู่ที่ยังชี้สาเหตุ ด้วยการนำปรากฏการณ์ทางสังคม ที่สะท้อนสาเหตุมาให้ดู

ดั่งกรณีผลงานวิจัยเรื่อง

เครือข่ายผู้บริหารระดับสูง ผ่านเครือข่ายทางการศึกษา

โดยนวนลน้อย ตรีรัตน์ และภาคภูมิ วาณิชกะ ที่ผมมีโอกาสฟังการนำเสนอผลการวิจัย แต่ฟังผู้วิจารณ์ คือ ศ. ดร. อานันท์ กาญจนพันธุ์ ได้ไม่ตลอด

ก็ต้องออกเดินทางไปศาลาया เพื่อเป็นประธานการประชุมสภามหาวิทยาลัยมหิดล อ่านสรุปเรื่องนี้ที่สื่อมวลชนนำไปลงได้

[ที่นี่](#)

งานวิจัยชุดนี้ความงามอยู่ที่ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และการตีความ และใช้การนำเสนอโดยมีผู้วิจารณ์ช่วยตีความ หาผู้วิจารณ์ที่แหลมคมมาช่วยตีความ แต่ผมเสียดายที่สื่อมวลชนไทยไม่สามารถเก็บส่วนการตีความที่แหลมคมออกมาสื่อได้

หลังจากผมกลับแล้ว มีการนำเสนอเรื่องที่น่าสนใจทั้งสิ้น โดยความน่าสนใจอยู่ในรายละเอียดของข้อมูล และอยู่ที่การตีความ ผมเสียดายมาก ที่ไม่มีโอกาสฟังผมพลอบใจตัวเองว่าชีวิตก็เป็นเช่นนั้นเอง มีข้อจำกัดมากมาย

เรื่องถัดมาคือเรื่อง บริษัทกึ่งรัฐ-กึ่งธุรกิจ : กรณีศึกษาธุรกิจพลังงาน โดยพนันท์ วรรณเทพสกุล วิจารณ์โดย ดร. เดชรัต สุขกำเนิด ซึ่งหัวข้อเต็มคือ องค์การกึ่งรัฐที่

งเอกชน อิทธิพลของธุรกิจพลังงานผ่านอำนาจเครือข่ายราชการ

และข้อเติมของโครงการวิจัยคือ

บริษัทที่รัฐกึ่งเอกชน อำนาจและอิทธิพลในการสร้างความยิ่งใหญ่ของทุนพลังงานไทยหลังวิกฤต

2540

นสพ. กรุงเทพธุรกิจ นำสาระมาลงค่อนข้างได้รายละเอียด อ่านได้ [ที่นี่](#) ทำให้เราได้รับรู้ว่า ได้เกิดองค์กรแบบใหม่ขึ้นในสังคมไทย ที่หลบหลีกการควบคุม และมีข้อได้เปรียบการแข่งขัน เป็นคำอธิบายว่า ทำไมองค์กรกลุ่มนี้จึงโตรวดเร็วขนาด

อีกเรื่องหนึ่งคือ อิทธิพลท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี และ กรณีศึกษาจังหวัดสกลนคร ซึ่งเอกสารที่แจกเป็นบทความย่อยของโครงการ โครงสร้างอำนาจและการสะสม
ทุนในจังหวัดชลบุรี โดย

ชัยยันต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และเรื่อง

โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย ดร. สถาพร เจริญธรรม

ผมสรุปกับตัวเองว่า ผลการวิจัยนี้บอกเราว่า ขบวนการสร้าง [ความเหลื่อมล้ำ](#) ในสังคมไทยมีนวัตกรรม และความคล่องตัวสูงมาก
ในขณะที่ขบวนการลดความเหลื่อมล้ำยังไม่มีการทำงานอย่างเป็นระบบ หรือยังไม่มีขบวน

เช้าวันที่ ๑๖ ส.ค. ๕๕ ผมไปฟังเรื่อง การกระจุกตัวของ [ความมั่งคั่ง](#) ในสังคมไทย โดย ผศ. ดร. ดวงมณี เลาวกุล แห่งคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่ นสพ. นำไปลงข่าว [ที่นี่](#) และวิทยุจุฬา ก็นำมาออกข่าวตอนเช้าวันที่ ๑๗ ส.ค.

ด้วย ผมได้เรียนรู้ว่าวิธีตรวจสอบ

[ความมั่งคั่ง](#) ของบุคคล

ธรรมดาหรือนิติบุคคลเขาดูที่การถือครอง ๓ อย่างคือ (๑) ที่ดิน (๒) ทรัพย์สิน และ (๓) หลักทรัพย์

แต่ผมเถียงความคิดนี้มานานแล้วสำหรับใช้เป็นทิศทางดำเนินชีวิตส่วนตัว คือผมมองว่า ยังมีความมั่งคั่งอีก ๓ อย่างที่คนเราควรมุ่งสั่งสม ได้แก่ (๔) ทุนทางปัญญา

(๕) ทูตทางสังคม และ (๖) อริยทรัพย์ คือทุนทางโมกษะ

งานวิจัยชุดนี้ดำเนินการได้เพราะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ แม้จะมี [พรบ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐](#)

แต่หน่วยราชการจำนวนมากก็ยังอ้างความมั่นคงของชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลสำหรับนำมาทำงานวิจัย ท่านเล่าให้ผมฟังเรื่องพฤติกรรมของหอสมุดแห่งชาติที่ไม่ยอมให้ถ่ายเอกสารสำคัญบางฉบับ แต่เมื่อมีผู้ใหญ่ไปขอ ก็ถ่ายให้โดยง่าย ในสังคมไทย กฎหมายไม่สำคัญเท่าความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือความสัมพันธ์เชิงอำนาจ นี่ก็เป็นสาเหตุทางอ้อมให้เกิดการกระจุกตัวของ

[ความมั่งคั่ง](#)

ผมฟัง ดร. ดวงมณีไม่จบก็ต้อนรับเดินทางไปศิริราช เพื่อไปตรวจตามนัดที่หมอนัด จึงไม่ได้ฟังเรื่อง เครือข่ายอำนาจทักษิณ โครงสร้าง บทบาท และพลวัต โดยเอกอัครราชทูต บัณฑิตนันท์ (ซึ่ง นสพ. นำไปลงข่าว

[ที่นี่](#)

) และเรื่อง

การปฏิรูประบบภาษีเพื่อสังคมไทยเสมอหน้า

โดย ดร. ปณณ อนันตอภิบุตร หัวหน้าฝ่ายพัฒนาโครงสร้าง

ภาษี

สำนักนโยบาย

ภาษี

สศค. ที่เสนอปรับ ๔ เรื่อง คือ (๑) ระบบการส่งเสริมการลงทุน (๒) การลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (๓) มาตรการ เงินโอนแก่জনคนชยัน (๔) ภาษี

[ความมั่งคั่ง](#)

เรื่องของคุณทักษิณนี้ วิฑูรย์ฯ เข้าวันที่ ๑๗ ส.ค. ๕๕ ออกข่าว เว็บไซต์ข่าวอิสระของอิหร่าน วิจารณ์รัฐบาลโอบามา ที่สนับสนุนทักษิณ ผมค้นข่าวได้ [ที่นี่](#)

ขบวนการทักษิณเป็นขบวนการลดหรือเพิ่ม

[ความเหลื่อมล้ำ](#)

ในสังคมไทย?

วิจารณ์ พานิช

๑๗ ส.ค. ๕๕

บันทึกนี้เขียนที่ [GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)